

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му е на год. 4 ф. па по године 2 ф. па четвртъ год. 1 ф. а. вр.

БРОЈ 48. У Новоме Саду, 28. Децембра 1861. ГОД. IV.

ПОЗИВЪ

на

ПРЕДЛАТУ ШКОЛСКОГЪ ЛИСТА ЗА 1862. ГОДИНУ.

Големой потреби учителя и школски управителя, као и родителя у помоћь притеекавши започе уредништво листъ овай пре три год. издавати, и издржа га не само безъ икое наплате, него и са великомъ жртвомъ својомъ.

У листу овомъ изађе гомила врестни чланака, не само за учителъ и младежъ, него и за родителъ и све остale люде, коима напредакъ школе и дечие науке и воспитаня на срцу лежи, а одъ наши найвештии школски люди написано. Окромъ многи изредни чланака о задатку школе и учителя, вештина-ма, начинима и средствама задатакъ тай извршити, и гоми-ле све найодабрани прича, басни и приповедки, найсветије ране за дечие срце и душу, семена найкраснији добродетељи, ако се вешто употреби, изађе у листу овомъ много чланака о црковнимъ обредима, многа жития светихъ, библичне приповедке старогъ и новогъ завета, црковне молитве и песме, недельна и празнична евангелија и апостоли, много изтумачени молитава и песама изъ часловца и псалтира, ви-ше чланака изъ Географије и Историје србске и обште, изъ на-правне Историје, Физике и осталога Јестествословља, изъ Еконо-мије, Дијететици, Гимнастике и т. д. и т. д. у колико ово на воспитанъ и научу дечију уплива има. Листъ овай заступаше намъ целу школску и учительску, и целу дечију и роди-тельску библиотеку.

Ту важность нѣгову увидише сви честити управитељи и учитељи, и много изображенихъ родитеља, те га за се и за свою децу држаше, само на жалость изповедамо, да овихъ врло мало бејше; и ма да је валаљо да су га баръ сви учитељи и управитељи држали, опетъ прошле год. једва 150 предбройника бияше, кои за нѣга платише, а трошакъ око издаваня листа изнесе близу 1000 ф. за годину.

Листъ ће и одсадъ свомъ завету веранъ доносити учитељма, управитељима, родитељима и осталимъ приятельма србске школе и напредка, найодабрание у струци школскогъ знанја веситине и забаве; али са овако малимъ бројемъ плаћајући предбройника више обстати неможе.

Уредништво се усиливало листъ овай издавати, не само одрекавши се сваке и найманъ наплате, него и многе жртве чинећи, и опетъ листъ сила дуга кодъ штампарије на гомила.

То је узрокъ што насъ примора овимъ позивомъ на нашъ свестнији публикумъ обратити се, молећи за веће саучешће.

Истина је, ми имамо и фондъ радъ овогъ листа, и у нѣму до близу 2000 фр., али одъ интереса тогъ фонда једва би се неколико бројева листа годишње штампали могло, а ако би капиталъ на то издавати почели, то би му за часъ край начинили.

На помоћь фонда неможемо се дакле јошъ обзирати, онъ мора јошъ много порастети, докъ намъ узможе у помоћи бити, него ми овимъ позивамо све учитељи и све местне управитељи кои иоле поноса имају, да га они о свомъ а ови о обшинскомъ трошку ex officio држе, и позивамо све имућније родитељи, и све приятељи школе, да листъ привате, а найвећи се обраћамо на ревностне скупитељи, (очекуюћи да ће се учитељи за ово најсвойскије заузети), за кое ће па сваки едамъ екземплара по једанъ на даръ добити.

А да би и држанъ листа одлакшали, излазиће одъ садъ само свакога 10. 20. 30., дакле триредъ на месецъ, али на већемъ формату, на лепшемъ папиру, и с' лепшимъ словима

штампаниъ, а ценомъ за 1 фр. ниже него досадъ, за целу год. дакле 3 фр., на по год. 1 фр. 50 новч., а на краје се време предплата неприма.

ГГ. предплатнике молимо, да намъ покрай разговетно написана имена и характера свогъ и последњу пошту где ће листъ добивати означе.

Овомъ приликомъ явљамо и то, да са свима листовима сви прошасти година јошъ доникле послужити можемо, и даваћемо ГГ. скупитељма и на ове листове на сваки седамъ екземплара било засве ил' само поедине године, по једанъ на даръ, а даваћемо ихъ јошъ неко време по ону попуштену цену, као што је у броју 36. Шк. Листа год. 1861. објављено, т. ј. за год. 1858. 40 новч. за 1859. 3 фр. (ил' 2 фр. 50 ил' 2 фр. 30 новч.) а за 1860. и 1861. 3 фр. 50 новч.

Уедно молимо и сву ону ГГ. предбройнике кои су досадъ листъ овай држали, а неплатили (има ихъ преко 300, и то не неотмѣни люди,) да свой дугъ оддуже, да би се и листъ свогъ опростити могао; а да неби више оваки случајева било, слаћемо одеадъ листъ само онима, кои напредъ плате и нњиова ћемо имена у листу штампати, а кои неплате не могу ни листа добити.

У Новоме Саду на св. Стефана 1861.

Уредништво Школскогъ Листа.

Кондакъ богородици на изобразителнима, и на служби.

(Види школский Часловачъ стр. 36.)

Предстательство Христіанъ непостыдное. Заступнице христіяна непостыдна.

Ходатайство ко Творцу непреложное. Посредственице наша кодъ Бога непроменъльива, стальна, постоянна; ты пречиста дѣво мати божия, коя се свагда за наасъ Богу молишъ.

непрезри грѣшныхъ моленій гласи. Непрезри молитвене гласове нась грѣшныхъ.

но предвари яко благај на помоћь наса вѣрни зовѣшихъ ти. Но као добра помоћница наша предтечи на помоћь нама, који теби зовемо, помози намъ чимъ те замолимо, и пре него што те молимо!

оускори на молитвѣ, похити на молитву, молисе Богу скоро за нась.

и потщися на оумоленіе, попаштисе да умолишъ Бога за нась.

представствующи приснш Богородице чтѹшихъ тѧ. — заступаюћи свагда Богородице оне, који почитую тебе. — Молимо те пречиста Богородице буди свагда заступница предъ Богомъ, оныма који тебе почитую.

Свећа у тами и у сумраку.

(Свршетакъ.)

18.

„Зашто да се молимо пречистој Ђви Марији и другимъ свештима? како нась могу они чути?

Допусти, драгій мой, да те запытамъ: како ты можешъ чути, кадъ я теби штогодъ говоримъ?

Ты велишъ: „я чуемъ моимъ ушима!“ — есь, тако ј. Али коимъ начиномъ то быва да гласъ изъ моихъ уста крозъ толикій воздухъ допре до ушю твоихъ, и да ты чуешъ и схватишъ оно, што я говоримъ, одкуда да потресъ воздуха причинѣный моима устма произведе у слуховомъ бубњу твомъ то чудо, да мысао моя про никне у твою душу. —

Ели, ты ниси кадаръ дознати, како быва да ты чуешъ, поняшъ и разумешъ оно што я на неколико карачай одъ тебе удалѣнъ говоримъ, па опетъ си увѣренъ да то доиста быва. Богъ који теби дає могућностъ

да можешъ чути мене, онъ самъ дае могућност и Светима, да насе чути и наше молитве саслушати могу.

Самъ Господь Јисусъ узвисио је пресвету Дѣву Марију на достојанство свое матере; онъ самъ указивао је њој почитање и послушност, — па како да јој мы, вѣрни послѣдоватељи божественогъ учитеља, одкажемо почитање наше?

Самъ Господь Јисусъ любио је преблагословену Дѣву Марију, као свою матерј; заръ даље да неуказујемо љубави любавь мы, који непрестано добијамо највећа благодѣјања одъ сына њеногъ, Спаситеља нашегъ?

Заръ се и помислiti може, да Јисусъ Христосъ неслуша и неприма моленје свое майке, кадъ се она за насе грѣшне моли и нама утѣхе и спасење проси! —

То што самъ ты рекао о пречистој Дѣви, важи у дотичномъ отнешеню и о почитању Светихъ. Свети су најлюбезнија чеда Божја. Они су за временогъ живота свога ходили неуклонно по стопама Божијихъ заповестїј, и своимъ дѣлами и примѣрима друге люде на правыј путъ изводили; они и садъ у слави небеској уживају велику милость, и имају велико дрзновенје къ Богу. Кадъ мы даље ову нашу најболу браћу молимо, да се они Богу за насе моле; то онда поступамо исто онако, као што поступају непослушна дѣца, која, жељећи одъ отца каквугодъ милость добити, обраћају се съ молбомъ на добру свою браћу, која су са своеј полушиности отцу миліја!

Бѣдни су доиста и суемудрени они люди који не отдају пристойно почитање Дѣви Марији, коју је самъ Господь изабрао и осветио, съ кое споменомъ скопчано је по плоти рођенје, дѣтињство, домаћи животъ и страдање Спаситељво. —

Православни народи као што се свагдѣ старају почитати Јисуса Христа, тако свагдѣ указују приличеће почитање и његовој матери.

Између свію христіянскихъ учителя, починюћи одъ преемника апостолскихъ, св. Игнатія Богоносца, Иринея, Епифанія, Кирила, нема ни једнога, кои се ние съ чувствомъ душевногъ благоговѣйства одзывао према преблагословеной Дѣви, прибѣгаваюћи подъ милосрдный покровъ и заштиту нѣну. — Неслушай дакле ни ты велерѣчive савѣте оныхъ кои те желе одвратити одъ почитания Дѣве Маріe, и светыхъ Божіихъ угодника; него буди благодаранъ, па почитуй майку Божію и свете нѣгове угоднике, угледайсе на ныхове добродѣтельи, препоручай се ныховыма молитвама и заступленю, пакъ вѣруй ми много ћешъ съ тыме души твоїй помоћи.

19.

„Нашто да се исповѣдамъ. Каква е користъ одъ исповѣди?“

Неприятель свете истине измислили су свакоякe клевете и насмѣшке противу исповѣди. Али, я теби ипакъ слободно и у очи кажемъ: да е исповѣсть дѣло добро и свето, дѣло установљено самимъ Господомъ Іисусомъ, ради једне благе и мудре цѣли. С' тога те светуемъ не бѣжи одъ исповѣди, него иди на исповѣдь, па ћешъ се у самомъ дѣлу увѣрити да е она отвећъ полезна за твоју душу.

Ал' ты желишъ јоштъ напредъ знати, каква е полза одъ исповѣсти? Иди и нађи каквога човѣка, кои е одпре био неваљалогъ характера, тако да су га се сви люди клонили, а садъ се одъ нѣкогъ времена поправио; па га запитай шта е онъ радио, и одъ куда та у нѣму промена? Онъ ће ти ямачно казати, да одпре ніе ишао на исповѣсть, а одъ како е на ю ићи почело.

Ено видишъ онога занатлію. Онъ е недавно био отвећъ развратанъ ходио е по крчмама, пиро, опіја се,

и трошио новце, а жена и дѣца одъ глади су му скапавали. Одъ нѣкогъ времена почео је онъ свакогъ поста ићи на исповѣсть, и већ се на нѣму знаци цоправленя опажају. Садъ се онъ више неопіја, неиде у крчму, нетроши у залудъ драге свое новце, него рани поштено себе и свою породицу; нѣгови другови, нѣгова жена и дѣца, а особито онъ самъ наиболѣ ће ти казати, каква је користь одъ свете исповѣсти.

Ено тамо једне жене. Ју и нѣну дѣчицу дуго је злоставио неваљаљи и развраштеный мужъ. Она је сирота много премнога одъ нѣга трпила, и често је на ту мисао долазила, да самоубиствомъ край учини патњи својой, па само любавь къ дѣчици својой, и помисао на Бога и на душу, задржаше ју одъ те грозне напамре. Та жена отишla је једанпутъ на изповѣсть. Шта јој је томъ приликомъ духовникъ казао, незнамъ; али толико знамъ, да се изъ цркве у свою кућицу съ мирномъ савешћу и спокойјимъ срдцемъ повратила. Садъ она трпельиво сноси свое јде, кротко и безъ одговарања сноси увреде мужевљве. А онъ, спочетка се чуђаше овој промјни па мало помало стаде одступати одъ свогъ тиријства, и постаде валињ човѣкъ, те садъ у любави живи са женомъ, рани и воспитава свою дѣчицу, и види му се у свему домаћемъ животу напредакъ и божји благословъ.

У нѣкомъ селу живио је богатый властелинъ, који је угњетавајући своз поданике силно благо имао и трошио на забаве и веселя, а село је было сасвимъ опало и люди осиромашили. Тако је было пре десетъ година, кадъ ал' најданпутъ богатошъ тай стаде са своимъ людма човечниче и христијански поступати, оправи цркву, подиже школу; основа болницу за немоћне, и садъ више нетроши много на забаве, него са своимъ примеромъ и новцемъ подпомаже срећу и напредакъ обшине, те се већ село то тако подигло, по-

могло и оячало, да бы га єдва могао познати онай, кој в пре десетакъ година у нѣму био. — Селяни изъ тога села добро знаю, да є нѣма одонда сунце за-синуло, од кадъ є властелинъ ныховъ къ св. исповѣсти сваке године приступати почео. —

Могао бы ти юштъ много людій пскавати, кое є св. исповѣсть учинила среѣными, спокойними и валя-ними. Али нека є ово нѣколико примѣра доста.

Да, любезный мой, света исповѣсть є наиболѣе средство къ добродѣтельи; она є лѣкъ противу душевныхъ болестій, само кадъ се прима съ вольомъ, са скрушенымъ срдцемъ, и съ тврdomъ намѣромъ покаяти се и исправити. — *

Лубезный Читателю! Я самъ ти овде представио у правомъ виду свомъ само нека изреченія, коя у данашнѣмъ свѣту често чути можешъ одъ людій, кои су надмени гордошку разума и споляши просвѣте свое. Видио си и могао си се увѣрити, да изреченія та носе на себи само видъ истине, али су то у самой ствари лажна, и неоснована мнѣнія, коя примити могу само люди порочни, маловѣрни и ленъиви на подвиге духовне. —

Неслѣдуй тымъ ложнымъ мнѣніямъ, неповоди се са ныховимъ суемудренымъ и досетльивымъ докази-ма и насыщакама; него напротивъ поучавай се ревностно у вѣри. Што болѣ будешъ свою православну вѣру познавао; то ћешъ ю све вѣма любити, а кадъ ю истинито узлюбишъ, онда ћешъ радо испунивати нѣну науку. Вѣрий ми, само они нелюбе вѣру православну, кои є непознаю, и кои є непредставляю себи онаковомъ, каква є она. —

Да Богъ да, да се овимъ моимъ бесѣдама, пробуди у срдцу твомъ уваженѣ къ вѣри, любавь къ добродѣтельи и вѣчномъ спасеню твомъ. То є моя найис-кренія желя. Съ Богомъ.

Додатакъ краткомъ прегледу земљеписа.

Лудски родъ.

(Свршетакъ.)

Начиномъ државногъ живота разликую се три класе народа: патриярхални, монархични и републикански.

Найстария е и найнаравнија влада патриярхална, Огацъ је господаръ у својој кући и својој фамилији; кадъ се фамилија умножи избере старешину; кадъ се још већма умножи и мора више старешина да буде, онда се избере старешинска глава, кнезъ, и ово господарство буде после наследно. Тако је кодъ свиnomадски пастирски народа.

Дивљи народи немају никаквогъ државногъ живота нити свезе, живи сваки за се; имају старешину или вођу само кадъ у ратъ иду, и онда га слушају, а кадъ нисе рата, нико за њега и непита.

Већма је уређенъ и утврђенъ државни животъ и влада кодъ сви земљеделски народа, и ту су или монархие или републике.

Монархија је она влада, где је сва власть и снага у шаки једногъ човека, који или безъ икаква закона и правде сасвимъ по својој воли жари и пали, и суди и заповеда, и то је деспотска влада; подъ таковомъ живе готово сви азијатски народи; у Европи је деспотска влада само у Турској; или влада монархъ по закону, којегъ је начинио онъ са господштиномъ; то је аристократска монархија, илъ је прави са одборницима народнимъ, то је конштитуционална монархија. Монарси су илъ цареви, илъ краљви, илъ кнезови, илъ војводе.

Републиканска је влада оно, где је власть у шакама више, и то илъ у шакама саме господштине, то је аристократска република, или савъ народъ власть и право има себи старешине бирати, и законе гради-

ти, то је демократска република. У Европи има само једна република, то је Швайцерска, а све остале државе монархије су више ил мање ограничено. —

Што се вере тиче, разликују се људи на побожнике кои верују у Бога, и незнабожце, што незнају Бога. Побожници су иље једнобожци, што једног Бога верују, иље многобожци и јазичници што више божества верују, и коекакве ствари обожавају.

Пре Христа Спаситеља били су Чивути једини, што су једног Бога веровали, али не у овом чистом виду, као што је Христос је учио. Христова вера рас простре се брзо по свем свету, и на 300 год. посл. Хр. била је цела западна Асия до Еуфрата и Тигриса, цела северна Африка и све земље дуж Нила као и цела источна јужна и западна Европа до Райне и Дунава христијанско. Овда су биле две христијанске цркве, источна којој је припадала Азия, нешто Африке и исток Европе, и западна којој је припадала остале Европе и западосеверна Африка.

Око 600 год. после Хр. изађе на истоку у Арап ской Муамед, који својом вером Исламом скрпља им из јазичке старе чивутске и христијанске вере, а највише оружјем, на источне Христијане, који су раз враћени беше навали, и силне је поби, ил' у свою веру претера, и од ње то доба овлада муамеданска вера по целој западној Азии, северној Африци, а понешто и по источном Европи, и ту га живећи Христијани Срби, Бугари и Грци трпе још и данас сила гонења од њега. Муамеданаца како од прави турака, још више од потурченика.

Док је муамеданство источну христову цркву гонило, дотле се западна црква јако осиљавала и заузе целу Европу окром Русије, још се простре и у Азију у Кину и Индију и у Америку. У 11. столетију поцепаше се са сваје источна и западна христова црква сасвим, а у 17. столетију одцепише се опет са сваје

ће силни приврженици западне цркве подъ именомъ Протестаната, кои се опетъ на две поделише, лутеранску и калвинску. Ово последње 300 година, пређе сила незнабожаца и язичника у Христову веру, већи део острова у јужномъ океану, многи Гренландци и Ескими, многи Хотентоти и Кафри, многи Нигри и силни Индјијанци у Хиндостану и у Америци, и опетъ је једва 320 милиона Христијана, одъ кои је 160 мил. западне римске, 80 мал. протестантске, 75 мил. источне православне, и 5 мил. старе источне цркве. Чивута има близу 10 мил. Муамеданаца око 170 мил. а преко 600 милиона је још Јазичника, Ламаянаца, Браминаца, Будаиста и Идолопоклоника.

Найпосле се разликују люди језикомъ коимъ говоре, и почемъ је језикъ найизвестније огледало умнога живота људскогъ, то се по њему наиболје степенъ изображења свакогъ народа познати и оценити даје. Одъ језика зависи народъ, и кој пародъ свој језикъ неволе и занемари, занемари самъ себе и најкоре ће пропасти ма највећи био. По најновијемъ рачуну има на свету до 3000 различити језика, дакле и народа. Одъ ти има и сила незнатни; найзнатнији су у Европи латински, немачки и славенски језици, у Азии индјијански хинезки и јапански. Одъ ови језика има и неки, кој се само још у књигама налазе, а неговоре се, връ су народи изумрли или су се у друге претворили, тако је старо грчки, старо латински и старо славенски језикъ, и то се зову мртви, а остало су живи језици. Међу овима највећма су по свету овладали енглески и француски, с' нима се може највише света проћи. Кадъ би сви латински аљ особито сви славенски народи примили свој стари језикъ и сви на једанъ прешли, као што су Немци све свое манђ побацили, пањ се једногъ примили, они би силно у просвештеној напредовали.

Несрећна игра.

Пре годину дана дододи се у Паризу један врло жалостан случай.

Један трговац имао је ћића, једног од осам, другог од седам година. Трговац тај мораше често на пут иви, зато увек два пуне пиштоле уз се носише. Он обичај имао је, када ће се дома враћаше пушке избацити, али опет и деци забранити, да се неусуђују дирати у пушке. Једно вече дође с њима и остави пушке на своје место, али неизбачене, јер мораде сутра дан опет ће се укуће. Сутра дан, кад ће се спремаше на пут, и изађе да кола намести, дрограбе се деца пушака. Шта су радила незнаје, доста, на једаред ће чуји из њих праска; отац и мати пошлишени утре, али имају шта видити, оба детета лежаше на земљи мртва. Сва прилика је, да су се солдати играла, и с њима уједаред један на другог опалили. Плач и лелек родитеља беше неописан. Тако је оба детета с њега несташлука и непослушности дођоше један другом главе, а своје родитеље у найвеће зло и жалост бацише.

ОБЗНАНА.

 Као овай следујући садржай Школ. Листа за 1861, тако имамо и садржај за 1858, 1859 и 1860. год. штампан, и ко их имати жељи, нека се изволи на нашу обратити, ми ће имају бадава послати.

Уредништво Школск. Листа.

С А Д Р Ж А Ј.

О школи и учителю.

О манама на школи, и како могу учителъ помоћи 41. Учителъ као грађанинъ, нъговъ животъ, одело. 75. Школа као воспиталиште 179. Шта могу учителъ учинити, да школска здания беля буду 187. Мисли о школи и учительма 193, 209, 225 и 241. Како ће учителъ деци омилити школу 243. Ђдан дан из живота добреог учителя 262. Шта има учителъ чинити, да се девоячке и главне школе отворе 341. Како ће учителъ любав дечии родителя задобити 357. Учителъ у цркви 374. Народно училиште и народни учителъ 393. Чему вала школа да научи дете 490. Шта има учителъ чинити да свое материјално станѣ поправи 494. Искупуйте врема 650.

Из Педагогије и Методике:

О слепой деци стр. 28. О воспитанию кћери 90. Рђаво восчитанъ 103. Образи домаћегъ воспитаня, лаж 168. Неколико правила при обучаваню 195. Како се науче деца на приљежност 199. Како се науче деца на пажњу 294. О воспитанию девойчица 502. Родители треба да помажу учительма 635.

Метод при читаню друге језикосл. читанке 70, 85, 116. О науци читаня 411.

Из науке христијанске и црковни обреда.

Опомене духовной младежи 66. Задаће за погађање 102. Разговор Свештеника са христијанином 148. Одкад се почело св. причешће 186. Света педесетница 247. Свето писмо 330 и 358. Литургични катихисис 385. Свећа у тами и сумраку 390, Молитва 414. Вопроси из катихисиса 529. Божић 645. Прва божия заповед 697.

Из библични ирииноведака.

Субота св. Лавара 177. Успение божие матере 467. Попис библични икона 487. Библичне приповедке у библичним речма 577.

Изъ жития светихъ.

Живот св. Василия великог 4. Жит. Св. Григория богослова 49. Св. четрдесет Мученика 145. Св. Иована богослова. 337. Св. Николая 676.

Из Црковног Пѣни.

Песме на Сретение 65. Неколико мани ва појињу 184. Песме ускршње 289. Црковне песме 445. Песме на Преображење 452. Пояње 457. Молебно пѣни при почетку учена 539. Примечания из Типика 566.

Из Часловца.

Изтумачене песме: Се же их 17. Ден он страшни 19. Тебе необоримую стену 20. Помяни Гдј яко благ 33. Глубиною мудрости 33. Блажим тя всем роди 34. Со святыми упокой 34. Помяни Гдј в' надежди 35. Всесвятая троице 611. Скорое и известное 612. Предстательство страшное 627. Надежда и представительство 628. Яко неимами 629. Предстательство христианъ 755.

Из Псалтира.

Изтумачени псалми: 1-ви Блажен муж 388. 3-ћи Гдј что ся умножиша 405. 4-и Внегда призвати ми 420. 5-и Глаголи мся внуши 436. 8-и Господи Господ наш 463. 10-и На Господа уповах 579. 18-и Небеса повѣдают славу божию 595. 50-и Помилуй мя Боже 641.

Из Рачуна.

Рачунске игре и задаће стр. 302, 334, 352, 365, 383, 399, 415, 431, 462, 478. Вештинице при рачуну 605, 619, 640, 703, 720, 735, 652.

Из Езикословља и Штилистике.

Загонетке 57. Тумаченъ имена 173 Правилно употребљиње писмена 618. Правилно употребљиње мали и велики писмена 639. Правилно разделяње речи 654. Правилно употребљиње писмени знакова 685. Соломонова звезда 672.

Задатци за диктанда.

Пословице 13. Мудра изречения св. Иована Златоуста 161. Мудра изречения 208.

Песме народне и друге.

Вечера кнегијева 94. Одломак једне косовске песме 110.
 Милош у Латинима 141. Цар Лазар и царица Милица 236.
 Урош и Мрљавчевићи 589. Пропаст царства србског 686.
 Песма за Мајлес 271. К' 20-ом броју буџвара 476.

Басне.

Сребро и гвожђе 140. Лисица и риба 155. Рчак и мрав 382. Несит пас 399. Слепи мишеви 399. Детлић и голуб 415
 Маймун и лисица 446. Лењи пас и пуж 462 Орао 478. Вук и овца 512. Шума и сикира 527. Млада и матора риба 543.
 Лисица и рода 559. Лав и вец 571. Маймун и лисица 588. Магарац 605. Лептир и чела 621. Крецица 639. Преступљење и
 каштига 652 Два житна влата 653. Царство ћорави 671. Магаре и коњ 686. Стена и поточић 702. Како се куријак поправља 703. Магаре у лављој кожи 720. Путник и чела 734. Куријак у овчијој кожи 735. Нераст и прасци 751 Магаре уз лава 752.

Приповедке, Савети, Осматрања и мудри одговори.

Сирото просяче 10. Парамитије 27, 43, 56, 79, 206, 221,
 252, 269, 346, 557, 568. 587 620, 635. Боли свет 44. Пролеће и младост 54. Колевка и гроб 140, Мрак и светлост 158. Засведочење 189 Чудесна ограда 190. Три домаћа саветника 253. Правда и кривда 302. Роб 331, Царско воспитање 332, Крађа и батине 333, Хвалиша 333. Зли и добри дани 360. Найсигурније благо 361. Млади мученик 362. Сан и смрт 379. Поштованје старији 380. Добро употребљено време 382. Любав рада 397. Права чест 398. Како се може човек обогати 397. Очин савет 431. Богатство 431. Найбољи саветници 446. Свой собствен рад 446. Хвалиша 457 и 494. Ко је најбогатији 458. Опрњивање 458. Хвала 458. Найтеже и најлакше 458. Како право тако здраво 458. Прави Христијанин 460. Ко је највеће важности 461. Добри син 477. Оклеветање 477. Брђанје 478 и 494. Сујета 478. Плаво небо и облаци 493. Воспитање деце 494. Буди задовољан 508. Царски воспитателј 509. Поштено и непоштено 511. Господар 511. Освета 511 и 512. Втечење добри правила 522. Учителј 524. Најглавнији закон 525. Дуга беседа 526. Јуначество 526. Легонид 526 и 543. Шпартанци 543. Шпартанка 543. Безочни просилац 559. Любав науке 569. Две ноћи 570, Солон 604.

www.uib.ac.rs
Друштво 638. Драго каменъ 653. Гусеници 685. Ко је сретан
701. Пустаје 702. Бисер 718. Освета 719. Слепи и роми 734.
Несрећна игра 764.

Из Географије и Историје.

Садашњи народи Европе 24. Почетак хришћанства 284.
Живот први Хришћани 342. Цар Константин 359. Примери
мученичке смрти 378. Калуђери и манастири 395. Где су
држани веленски собори 556. Собори против Једносушња
557. ко је зидао Петрову и Софију цркву 557.

Кратак преглед земљешица 583. Примери за рачун из
Географије 654. Додатак кратком прегледу земљешица 745.

Из наравице Историје.

Кукавица 332. Мрав 363.

Из Физике.

Физикалне игре 364, 415, 572, 588, 656. Човек на зи-
ми и врућини 748.

Из Дијетике.

О чувању здравља 8. О светлости 152. О температури 202.
О воздуху 218, 297.

Из Гимнастике.

Друго коло гимнастични игри 107. о гимнастичним играма
300. Треће коло гимнастични игри 347 Примери особите сна-
ге 751.

Игре у полю: Скривалица 334. Сакриванъ 366. Вученъ
једека 383, Борба на коню 400. Прескакање јарца 432, Вили-
но коло 447. Протрчавање испод ужета 463. Легање и уста-
јање без помоћи руку 560, Лежање прошица 573. Скакање
кроз руке 589.

Из Економије.

О свидетљију 123.

Известия.

Штатистични податци о школи 14. Попис общине са
Фондацијама за сироту децу 30. Попис учитељских плата по
контрактима 46.

Дописи из Сомбора 64. из Даля 239. Из Сивца 447.

Приложници на фонд листа 143, 159, 223, 287, 303, 335
366, 574, 704.

Фондација Илије Коларца 736.

Брзотискомъ Епископске књигопечатије у Н. Саду.